

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

III. Disputatur de tribus Ebraicis libri Tobiae editionibus;

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

credibile non sit tantam fuisse posterorum focordiam, ut Librum Angeli jussu à viris tam perfectæ pietatis lucubratum intercidere passi sint. Persuadet idem & Chaldaica loquela qua scriptus est, quæque in partibus illis usurpabatur, ubi vitam egit Tobias uterque. Latinam enim quam terimus interpretationem se ex Chaldaico sermone, ope hominis cujusdam linguæ utriusque periti, extudisse testatur Hieronymus. Unde recte quoque possumus concludere à Judæis Palæstinam incolentibus haudquaquam fuisse compositum. Hoc si ita foret, dicendum prorsus esset, factum id fuisse postquam Babylonis vinculis exemti sunt Judæi. Traditur enim in Beresith rabba & in Thalmude Hierosolymitano, Angelorum Raphaëlis, Michaëlis & Gabrielis nomina, cum mensium nominibus, è Babylonia venisse. Verum aperte demonstrat Chaldaica Libri oratio, ut dixi, aliunde repetendam esse ejus originem. Præter superiora persuadet etiam à Tobia utroque scriptum esse narratio *ἡνωσεσώσωτος*, quæ in Græca interpretatione, & Syriaca ad Græcam expressa, & Ebraica recentiore observatur. Hic enim Interpretum consensus indicare videtur quid exemplar primigenium habuerit. Hieronymi vero interpretatio etsi ex Chaldaico ipso archetypo derivata est; nihilominus tamen quoniam à se elaboratam ait Hieronymus adhibito Interprete, qui quæ legebat Chaldaice Ebraicis verbis reponebat, hinc alienum aliquid & adventitium huic adhæsisse par est suspicari; & quæ à Tobia *ἡνωσεσώσωτος* dicta erant, velut *ἡνωσεσώσωτος* dicta ad Hieronymum fuisse relata.

Hier. Pref. in Tob.

Hier. Pref. in Tob.

Ad hæc demonstrant Libri antiquitatem sententiæ quædam à sequentium ætatum Scripioribus usurpata. Cujusmodi illa est è quarto capite: *Eleemolyna ab omni peccato & à morte liberat, & non patietur animam ire in tenebras*: quam sic representavit Jesus Sirachides: *Conclude eleemolynam in corde pauperis, & hæc pro te exorabit ab omni malo*. Legitur in eodem Tobie capite: *Quod ab alio oderis fieri tibi, vide ne tu aliquando alteri facias*: comparet eadem sententia apud Matthæum & Lucam. Quamquam ex ipsius naturæ dictatis sumi potuit. Scripsit Tobias: *Beatus ero si fuerint reliquie seminis mei ad videndam claritatem Ierusalem. Porta Ierusalem ex sapphiro & smaragdo edificabitur, & ex lapide pretioso omnis circuitus murorum ejus: ex lapide candido & mundo omnes platee ejus sternentur*. Talis propemodum fuit illa Ierusalem, quam Johanni ostendit Angelus in Apocalypsi: *Et erat structura muri ejus ex lapide iaspide, ipsa vero civitas aurum mundum, simile vitro mundo. Et fundamenta muri civitatis omni lapide pretioso ornata. Fundamentum primum iaspis, secundum sapphirus, tertium chalcedonius, quartum smaragdus..... Et duodecim porte duodecim margarite sunt per singulas & singule porte erant ex singulis margaritis; & platea civitatis aurum mundum, tanquam vitrum perlucidum*. In quibus vides Tobie & Johannis consentientem novæ illius Ierusalem descriptionem. Hæc autem conveniunt doctrinæ vetustiorum Prophetarum, qui Hierosolymæ, ac montis Sion, & civitatis Dei symbolo ac nomine Ecclesiam Christi præsignificare solebant. Apponamus hic denique notationem jam sæpe adhibitam; genuinum esse Librum hunc, ut pote qui sit, uti esse fertur, ignorabilis Auctoris & temporis.

Tob. 4. 11.

Eccli. 29. 17.

Tob. 4. 16.

Matth. 7. 12.

Luc. 6. 31.

Tob. 13. 20, & seq.

Apoc. 21. 18,

& seq.

III. Extant libri Tobie Ebraice duæ editiones, à Munstero & à Fagio editæ: si modo duæ, non eadem credi possunt, quæ in multis licet dissentientes locis, maximam tamen inter se affinitatem habent, nec minorem cum tertia quadam, quæ manu scripta penes me est, quæque ad illam Munsteri propius accedit quam ad Fagianam. Multum illæ discrepant tum à Latina Hieronymi, tum & à Græca, quam presertim tamen assèctantur; ut si minus ab hac, ab aliis certe quæ ad illam accuratæ sint propagatam credere dignum sit. Utcunque est, temerarium esse & falsum liquet, quod à R. Davide Ganz in Chronologia traditum est, editionem Munsteri ab ipso Munstero confictam fuisse & suppositam, & quicumque nares habuerit non obtusas, futurum ut fraus ei facile subleat, totumque opus ineptum esse & stolidum, res vero quæ in eo narrantur, falsas penitus & commentitias. Quod judicium quam vanum sit, ex editione Fagiana & exemplari nostro manuscripto intelligitur: sed Judæum puidisset non ineptire. Scribit quidem Origenes ad Africanum accepisse se ab Ebraeis libros Tobie & Judith, ab eis Ebraice scriptos, in apocryphis haberi: sed Chaldaicum ipsum archetypum intelligo. Chaldaica quippe lingua Ebraicæ nomine sæpe continetur.

Disputatur de tribus Ebraicis libri Tobie editionibus.

IV. Omnium Interpretationum Libri hujus, quæ hodie circumferuntur, antiquissima, ac proinde purissima, & exemplari simillima Græca est: nam ea, & veteri Latina ad illam accurata usos esse videmus Auctorem Constitutionum quæ Clementi adscribuntur, Polycarpum, Clementem Alexandrinum, aliosque Patres Græcos & Latinos Hieronymo vetustiores. Quid quod à Septuaginta Interpretibus concinnatam quidam arbitrati sunt, sed non ego credulus illis: cum enim in Canone non haberetur ille Liber, quis credat fuisse in luculento & accurato exemplari, quod ad

& de Græca.
Clem. Constit. Apost. 1. 1. c. 1. 1. 3. c. 15. 1. 7. c. 2. Polycarp. Epist. ad Philipp. Clem. Str. 1.